

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

SOME BRITISH MUSEUM GENIZAH TEXTS.

IN the present paper I will, without any further preface, give an account of four short texts contained in the collection of fragments from Cairo now preserved at the British Museum.

I. ON THE EXILARCH BUSTĀNĪ¹.

A fragment, consisting of two consecutive paper leaves, each measuring about $5\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{1}{2}$, with eight or nine lines to a page, Arabic in Hebrew character. Oriental Rabbinic writing of probably the twelfth century.

The contents may at once be described as an interesting and welcome addition to the partly legendary history of the "Rēsh-Galutha," or exilarch Bustānī, whose rise was contemporaneous with the establishment of the Muhammadan power in Mesopotamia. A detailed account of the story and its critical difficulties is given in Graetz, *Geschichte*, vol. V, pp. 118-122, 413-416. But the Museum Genizah text differs from all previously known versions in one very important detail. Instead of leaving children of Jewish wives, who after his death contested the legitimacy of the son of his Persian wife, Bustānī is here emphatically declared to have married no other woman except the Persian captive given him by the then reigning Sultan. The fragment agrees, however, with the usual tradition that the exilarch had omitted to give his slave-consort her

¹ On the legend of Omar's "garden-dream," which is said to be the origin of the name Bustānī ("Bustan" in Persian meaning "garden"), see Graetz, *Gesch.*, vol. V, pp. 119, 120. The spelling "Bustanaï" must give way to the correct *בָּסְתָּנִי*, as generally in the present fragment.

freedom. This circumstance is here dwelt on with special emphasis as calculated to discredit the family of Bustānī and to destroy the claim of his descendants to be the genuine heirs of the Davidic line. It is in keeping with this tendency of the fragment that a rival Davidic family, residing in a district called "Nams," is brought to the reader's notice. It appears clear that the account preserved in the present fragment was written in the interests of a party that was extremely hostile to the headship of Bustānī's descendants, and historical investigators will in all probability attach no weight to the new version of Bustānī's married life given in the text. Another point to be noticed is the confirmation of the now generally accepted view that it was Omar, the second successor of Muhammad, and not Ali, the fourth Khalifah, who bestowed so much favour on Bustānī. The fragment also contains an account of the special occasion at which the incident of the "fly" occurred, but Bustānī's history is so much mixed with legend that great critical caution has to be exercised in either the acceptance or rejection of any definite statement.

The Arabic Text (part of Or. 5552).

... חקוקה וקאמ כדרך אלְיָ אָן בְּלָג בְּסְתָאַנִּי מִן עַמְרָה סְתָה עַשֶּׂר סָנָה
צָלָח לְתַקְדִּים פִּי רִיאָסָה פְּמַלֵּב אַלְנָאָס מִן אַלְשִׁיר אַלְנָאָב אַלְנוּוֹל עַן
מִא תּוֹלָאָה מִן אָמָוָר אַלְרִיאָסָה פְּלָם יְפָעֵל וְמַאְנָעָעָן דָּלָךְ אַתָּה מִמְּאָנָעָה
פְּאַרְחָפָעָ אָלְאָמָר אַלְיָ אַלְכְּלִיפָּה וְכָאָן סְלָטָאָן אַלְוקָת עַמְרָ בְּן אַלְכְּטָאָב
וּקְפָא נְמִיעָה לָה אַלְשִׁיךְ וּבְסְתָאַנִּי וּתְנָאָשְׁרָא בֵּין יְדֵיה טְוִילָא פִּי חַצֵּל
מִנְאָשְׁרָתָהָם ¹ וּקְפָת בְּעַוְּנָה עַלְיָ וְנָה בְּסְתָאַנִּי וְלָם חַזְל חַתִּי סָאָל אַלְדָם
וְלָם יְכָרֵג בֵּין יְדֵי אַלְכְּלִיפָּה יְטָרְדָה אַפְּאָסְתָחָן דָּלָךְ מְנָה וְלְדָלָךְ יְנָקְשָׁו
אַלְדָאָוִיה עַלְיָ פְּצִוָּן כּוֹתְמָהָם צְוָרָה בְּעַוְּנָה וְחַכְמָה לְה בְּאַלְרִיאָסָה וּסְלָמָה אָה
אַלְיָה וְאַמְרָה בְּאַלְחָזָר מְגַלְּסָה תִּמְאָה וְהַבָּה נְאָרִיה קִיסְרָ לָאָן עַמְרָ בְּן
אַלְכְּטָאָב פְּתָח בְּלָד קִיסְרָ וּקְתָלָה : וְאַכְד בְּסְתָאַנִּי אַלְדָאָוִיה אַלְנָאָרִיה

¹ This word is repeated in the MS., being written at the end of a line and also at the beginning of the next.

אלדי רפה אליה عمر עוני בן אלכטאב פאסתוליה ולב יעתקהא וכאן דליך אלפעל מנה נחל או עונב וכרגע אולאוד בסתאני מן אלנאירה ולב יתווג ניראה ולא אולד מן סואאה פכרנו מן נסלה ען וסאייר¹ בעו וכני זביי² ריס גואלית בגרדא נפער יסיד באלאנדלים אלכל יתחו פי נסביהם אלשיי בסתאני וקילאן בדיאר אלנמס דואויה אשכאנץ יערפין בבני מרחותא לים הם מן נסל בסתאני ואן לם יסלם מן נסל דור אחד מן הרה אלחדרתא סואהם ואננס אסמיי בני מרחותא לצחה נסביהם וכלאז נסלהם מן הדא אלעיב פאסמיי בדליך יעני אנהם סדרה אלמנתשבין אלדי דור והם ענד חלק אחל אלדייר מוחבכין באזאי בנזה אחל בגרדא פי נסל בסחאני למא דכל אליהם הרה אלדאכלה אלדי עאב אלנסל ואלה יעת אלמנתבר לאמתה אלנקי מן הדא אלעיב אלכארג מן אלסלאלה אלטהירה אלדי לם ישובאה דנס ארד כאן מונודא מן קבל בראב אלבית אלתאני כמא נקל קדמאנא זכרונייהם לברכה אין אללה לם יכרב קדשה חתי כלק מן יערמה כמא ועד אמתה ana יבלק אלדיי קבל אלרא כמא קאל ברפאי לישראל ונבה עלי הצל אלמנתשרח³ ana מונוד קבל אלכראב בקול ידי זרובבל יסדו את הבית הזה וידו תבעצעה קרב אללה פרג אמתה ולס בכעיד בקאה הרה אל . . .

Translation.

. . . his privilege. And he³ remained in this condition until Bustānī was sixteen years of age, when he was fit to assume the chieftaincy. And the people desired the Sheik, who acted as regent, to relinquish the rule he had exercised. But he did not do so, for there was a certain guilty cause preventing him. The matter was then brought before the Khalifah. The Sultan of that time was 'Umar ben al-Khaṭṭāb, and the Sheik and Bustānī stood together before him, and they argued the matter at length. And whilst they were arguing, there settled upon the face of Bustānī an insect⁴, which did not depart until blood issued. But

¹ See note on the translation.

² No doubt miswritten for אלמנתבר ; the scribe has, in fact, attempted to correct the word, but only succeeded in blotting it.

³ I. e. the Sheik who had acted as regent.

⁴ Apparently a wasp. In e. g. Graetz, a fly.

he did not drive it off whilst standing before the Khalifah, who was much pleased with the incident. It is on this account that the Davidic family impress upon their seal the form of an insect. The Sultan accorded to him the chieftaincy, and delivered it to him, and granted him permission to be present at his Divan. He also gave him a daughter of Caesar¹, for 'Umar ben al-Khattāb had sacked a city of the Caesar¹ and killed him. And Bustānī the Davidite married the girl given to him by 'Umar ben al-Khattāb, and there were children of the marriage. But he had not given her her freedom either through neglect or pride. And all Bustānī's children were of this woman, for he married none other, and had no other children. Amongst his descendants are Anan², and besides, Boaz³, the sons of Zakkai, the chief of the captivity in Bagdad, and some few persons in Andalusia. All these trace their descent from Bustānī. And it is said that there are Davidites in the localities of Nams⁴, persons who are known as Bēnē Mārāwāthā⁵, who are not of the family of Bustānī; and no one else in that part derives his descent from the family of David. They are called Bēnē Mārāwāthā on account of the purity of their descent, and the freedom of their family from that blemish, their name signifying that they are princes descended from David. They are in those parts beloved, whereas the people of Bagdad strongly hate the family of Bustānī, because they had con-

¹ The name of the Persian king was Chosru or Kesra. The Hebrew קָשָׁר used here may, therefore, be only a transcription of this name. Graetz gives the date A. D. 642 as the time of this event. The princess's name is said to have been Dara.

² The orthodox writer appears to mention the fact of the heresiarch's descent from Bustānī, in order to add discredit to the family in general.

³ The text is obscure (בָּנֵי זָקְקָי). Under בָּנֵי זָקָק we may assume Sa'adyah Gaon's antagonist, the רִשְׁתָּלָה David ben Zakkai, to be included. If so, a *terminus a quo* for the composition of the text can easily be fixed.

⁴ Is this the same as ئەسخەن in Istakhri's *Index Geographicus*, Part IV, (edit. De Goeje)? I have, if I remember right, seen سخن on the title-page of printed Syriac books used in the sense of "Saxony."

⁵ Descendants of lords or princes.

tracted this blemish which vitiated the family. And may God send his people the expected One who is free from such a blemish, and who proceeds from a pure descent, not having contracted a stain: the expected One who existed before the destruction of the second temple, as our early teachers—may their memory be blessed—said that God did not destroy his sanctuary until he had created One who should build it up, as he had promised his people that he would create the remedy before the hurt, as he had said: “When I heal Israel” (Hos. vii. 1).

And there is a record regarding the presence of the expected One that he existed before the destruction of the temple in the saying “The hands of Zerubbabel have laid the foundations of this house, and his hand will finish it” (Zech. iv. 9). May God bring near the solace of his people, and may not be far off

II. A FRAGMENT RELATING TO THE GĚ'ONIM SHARIRA AND HAI.

A single leaf, measuring about $5\frac{3}{8}$ in. by $3\frac{1}{2}$, with nineteen lines on the recto and eighteen on the verso. Apparently eleventh century.

This fragment seems to possess genuine historical value. It has been known hitherto that the latter years of Sharira's life were embittered and even endangered by a quarrel with some powerful enemies, but the cause of the quarrel has so far remained a mystery¹. This small Genizah leaf appears now to provide a clue. The impression one gains from it is that the management of the finances was at the bottom of the mischief. The writer of the communication given in the text at any rate states that before Sharira's death “perfect peace” was made between the Gaon and

¹ Dr. S. A. Hirsch has kindly drawn my attention to a work entitled *רְוַיָּה הַרְאָשׁוֹנָה*, which is being published at Pressburg at the expense of the “Alliance Israélite Universelle”; but I have not yet been able to study the discussion of the Sharira controversy contained in that work.

himself, and that a certain definite arrangement was then arrived at with regard to the ownership of the offerings sent either for the private use of the heads of the academy or for the support of the scholars generally. Another very interesting fact is the intermarriage of Hai with the family of his father's former enemy. It almost appears as if there had been a rivalry in the rule of the academy between Sharira and the writer of the present document, and that the opposing interests were united by the marriage here mentioned. The financial difficulties, however, cropped up again. Hence this epistle addressed by Hai's father-in-law to some community or communities who were in the habit of sending offerings to the academy of Pumbeditha.

The Hebrew Text (another part of Or. 5552).

I (recto).

... בדרכיהם ה הם ופָן יתְּהֻוּ ופָן נְתָה כִּי אֲנָחָנוּ גְּדוּלַה הַיְשׁ וְקִינָה אֵין גְּדוּלַה מִמְּנוּ בְּחִכָּמָה וּבְשִׁנְיָם זִקְנֵי הַיְשׁ וְחִכָּמָה עַמְּנוּ וְיֹשְׁבִּים לְפָנֵינוּ וְאַפּ ... כִּי נָעַשָּׂה שְׁלָמָם גְּמָוָר בְּינֵינוּ וּבֵין מַדְרָבָ שְׁרִירָא נָאָוָן רַיְתָ טְרַם אֲסִיפָתָהוּ בְּשִׁנְיָם וּמָעָן נָאָוָן בְּנֵי יַאֲמָצָה מִמְּנוּ כִּי הַתְּחִתָּה[ז] בְּנֵי וַיְקַח בְּתָנוּ וַיְכַתְּבּוּ בְּינֵינוּ חָנָאִים בְּשָׁ[מְנוּ](?) וּמִהָּם כִּי כָל הַנְּרָכּוֹת הַבָּאוֹת בְּשָׁם כָּל מִמְּנוּ יְהִוּ לֹו לְעַצְמָוָה וְאֵין לְאַחֲרָעָמוֹ וְאַשְׁר יְבֹא סְתִּים אָוּ בְּשָׁמוֹת חִכְמִי הַיְשִׁיבָה[ח] הַיְיָוּ חָלֻקִים חַזִּים לֹו וְהַחֲזִי לְחַתְּנָנוּ: וְעַתָּה כְּתָבָנוּ בְּפְקִידּוֹת וְנוֹאָמָן[וְתָ] וְנוֹזֵב ... לְנַבְּנָנוּ וּמַשְׁכִּילָנוּ וּגְדוּלָנוּ מְרָ' יְסַפּ הַחֲבָרָ סְנֵן הַיְשׁ וּפְקִידָה נְטָ' רְחָ' בְּן מָרָ' בְּרָכִיהָ נָעָן נִמְ בְּכַתָּבָנוּ אַלְיוֹ נִמְ בְּכַתָּבָנוּ אַל הָעָם לְמִנּוֹתוֹ וְלְמִנּוֹתוֹ עִם מַשְׁכִּילָי הָעָם וּנוֹגְשִׁי הַצְּדָרָה: דְּבָרָ נָא בָּאוֹנוּ לְבָלִי יְתָ אַחֲרִי פּוֹנָה וּבָלִי יְפּוֹתָה וּתְחִתָּה אַבְלָל יְעַשָּׂה כַּפִּי הַתְּנָאִים אֲשֶׁר הַגְּדוּלָם כִּי חַי יְיָ כִּי בָּעֵדָק הַגְּדוּלָה וְהַאֲמָתָה כְּתָבָנוּ

II (verso).

כִּי אִם שְׁלֹחַ יְשִׁלח נְדֹבּוֹת הַיְשׁ וְחִכָּמָה בְּשָׁם אַחֲרָ¹ מִמְּנוּ יוֹרָה עַצְמָוֹ וַיִּקְחֶם לְנֶפֶשׁוֹ: וְאַל נָא תְּשִׁמְעוֹ וְאַל תְּזִוְּנוּ אַל טִי שִׁכְתָּב אֲלֵיכֶם שְׁלֹחַ הַנְּרָכּוֹת בְּשָׁמֵי כִּי יְעַשָּׂה בְּן לְמַעַן יְקַח לְנֶפֶשׁוֹ וְאֲנָחָנוּ לֹא כְּתָבָנוּ כְּכָה אַבְלָל

¹ Or, perhaps, אחד.

אם יתנדב לנו איש לנפשנו ולנו לעצמנו ישולח בשמנו ואשר יהיה לחכמי היש' ישולח סתם אם תחצווו אחים בינוינו ותחלקו בוינוינו חצי וחצי ותסירו המריבות ממנהו נם הוגר לנו כי הרוב הנאסף לנו עדן שלח בשם וולתנו קָגְדָּרְכָּמוּנִים ובלא ספק שלחם ¹ לחכמי היש' יחו' בהם וישבעו ממה ואמ תעובות יקח הנשלח בשמו לעצמו : ואל יי' נצעק ואליכם כי זה ממון נדול הוא ישריך אחד ויענו ק' וחילחה לכם מבוא בדמים ובמשא כוב מעונשנו ולכון מהרו כתבו אל מר יוסף קירנו בן מ' יעקב אלוף קיימתו ² רחם' אש[ר] במצדים הנשלחים אליו

Translation.

I.

. . . in these ways ; and lest they should err and turn aside, and lest we should turn aside. For we are the great one of the academy, and its elder. There is none who is greater than ourselves in wisdom and in years. The elders of the academy and its wise men are with us and sit before us. Moreover, perfect peace was made between ourselves and between the party of Sharira Gaon —may the spirit of the Lord give him peace—before he was gathered in (full of) years, and with the Gaon his son—may his Shield strengthen him. For he has allied himself with us and taken our daughter in marriage. And stipulations were written out between us in our joint names, one of these stipulations being that all the offerings which come in the name of either of us shall be for himself alone, no other having a share in it ; and that that which comes without an express name on it, or in the names of the doctors of the academy shall be divided, a half belonging to us and a half to our son-in-law.

And now have we written with authority and faithfulness . . . to the intelligent and wise and prominent Rabbi Joseph, administrator of the academy—may the Lord preserve him—the son of Rabbi Berakhya—his soul be in Eden—(having written both to him and to the people to number

¹ MS. not clear.

² MS. apparently יקימה.

him¹ amongst the wise men of the people and amongst those who enforce the alms): Speak, I pray thee, in his ears² that he should not turn aside to be a cause of trouble, and that he should not be misled, but act in accordance with the stipulations which we have indicated; for as the Lord liveth, we have spoken righteously and written the truth.

II.

For if any one sends offerings for the academy and for the benefit of learning in a name³ other than his own, he points to himself and appropriates them. And do ye neither hear nor give heed to any one who may write to you: "Send the offerings in my name." For he does so in order to take them for himself. And we have not written so; but that if any one should make an offering to either of us personally, he should send it in our name; and that that which is meant for the doctors of the academy should be sent without a name, so long as ye apportion and divide it between us, giving to each a half, so as to remove quarrels from us. It has also been reported to us that the Rabbi⁴ who has been gathered into Eden had sent in a name other than our own a hundred and fifty Darkemonim⁵, and he without doubt had sent them for the doctors of the academy that they might live on it and have sufficient. But if ye neglect the matter, he in whose name they were sent will take them for himself. And to the Lord do we cry and to you that this is a great sum. It may make one wealthy and a hundred will suffer. And

¹ הַמְּנַצֵּחַ is repeated in the text.

² Is it Haï himself who was to be admonished?

³ If מִנְיָן be the right reading: "in the name of one of us."

⁴ This refers to a person who must have been named in an early portion of the epistle.

⁵ On the value of the δραχμή in Biblical times see Hastings's *Bible Dictionary*, III, p. 421. On the مَرْهُب of Moslem times see *Matériaux pour servir à l'histoire de la numismatique et de la métrologie musulmanes*, par M. H. Sauvaise, p. 18 *passim*.

far be it from you to incur guilt, and to engage in a false transaction. Therefore write quickly to our beloved Joseph, the son of the honoured Jacob—may the Lord raise him up—who is in Egypt, to whom were sent . . .

III. A FIHRIST OF WORKS BY THE GAON
SAMUEL B. HOFNI.

Two leaves, each about $4\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{5}{8}$, containing eighteen lines on the one entire page of Hebrew writing. The language is Arabic. Probably eleventh century.

A list of books (or rather, probably, divisions of one large work) composed by the Gaon on subjects mainly falling within the range of **דָּינִי מְמוּנוֹת**. The various titles bear a close resemblance to the headings of the chapters in Muhammadan law-books of the same nature. The lower margin is very closely cut, and it is therefore impossible to say whether the “fihrist” is complete.

The Arabic Text (also a part of Or. 5552).

פְּהִרְسָתְ לְרִ' שְׁמוֹאֵל נָאָן זָצָל¹

כתב אלשחרדה כתוב אלשפעה כתוב אלהבה כתוב אלרין כתוב אלפקאת כתוב אלארראך כתוב אחכאמ אלשרוט כתוב אלחוואלה ואלאספאתג כתוב אלצמאן כתוב אלעאריה כתוב אלבייע כתוב אחכאמ אלקנין כתוב לוואם אחכאמ אלמהור כתוב אחכאמ אלמציהה כתוב אחכאמ אלמנוארה כתוב אחכאמ כרי אלנהאר² ואלסואקי ואלאכאר כתוב אלמוראיה כתוב אלחנור כתוב אלמלאך כתוב אלוכאלה כתוב אלצאייא כתוב אלקסמה כתוב אלימאן³ כתוב אלדעוי ואלבינאת כתוב אלנצב כתוב אלעיב[בה]

¹ The word **צָל** is written over several of the titles and also at the end. On the subject of the titles compare Poznański, *J. Q. R.* for Jan. 1901, pp. 326, 327, 328, 330, where also the reference to Mr. E. A. Adler's “An Ancient Bookseller's Catalogue” in the *J. Q. R.* for Oct. 1900 will be found.

² Apparently for **אַלְגָנָהָאָר**, “rivers.”

³ Apparently for **אַלְאִימָן**, “oaths.”

IV. AN EARLY GRAMMATICAL FRAGMENT.

Four paper leaves, the full dimensions of a leaf being about 9½ in. by 6. One folio is, however, very badly mutilated, and the other three are also slightly damaged. The number of lines to a page varies from twenty-five to thirty-two. Hispano-oriental writing, an autograph apparently belonging to the second half of the eleventh century. The language is Arabic, but the character Hebrew.

Fragments of a grammatical treatise dealing, so far as the contents of the leaves go, with the rules regarding gender, with special reference to the relation existing between Hebrew and Arabic and to the correct method of translating from one of these languages into the other.

There can be no doubt as to the fragments being in autograph. They appear to belong to the first rough draught of the work. The numerous corrections by the original writer are all in a form which at once suggests the author's hand. The paper used had previously¹ contained on one side Arabic writing of the tenth or eleventh century. The Hebrew writer has erased the Arabic on one page and written his text over the erasures, but in the case of nearly all the rest he wrote the Hebrew in the wide blank spaces between the Arabic, the latter being, however, for the most part crossed through and thus rendered almost illegible.

The impression one gains of the contents is that they form part of Moses b. Giḳatilla's *כנתאב אלתולדיך ואלתאנית*. If so, it seems to belong to the introduction of that work, for the fragments found by Dr. Harkavy at St. Petersburg are in the form of a dictionary² (see *Revue des Études Juives*,

¹ The priority of the Arabic writing was pointed out to me by Dr. H. Hirschfeld, who at once detected this feature of the MS.

² According to an epistolary communication made by Dr. Harkavy to Dr. Poznański, his fragments contain נָמָן-אַמְנָן and חַוְשָׁת-שְׁלִיחָת. The article גַּם has been given by Dr. Poznański in his paper on *Tanhum Yerushalmi* (*Revue des Ét. Juives*, XL and XLI).

XXXI, p. 289). A clear demonstration of Gikatilla's authorship cannot at present be given, as none of the quotations from his grammatical work found in later writers (see Poznański, *Mose b. Samuel ibn Chiquitilla*, pp. 118-120) are contained in the present fragment. The identification is, in fact, based on indirect inference rather than direct proof. It is a kind of inference, however, which seems to carry a very strong probability with it.

The points to be considered are the following:—

1. It is not known that any other writer of an early period devoted a monograph to the study of gender in the Hebrew language¹. This consideration alone would at once suggest that the present treatise is a part of Gikatilla's *כחאב אלחכבר ואלתאנית*. The weak point in this argument is the possibility that these four leaves are part of a general grammatical work and only accidentally contain the portion treating on gender. But it is, on the other hand, hardly likely that such detailed treatment would have been given to gender in a work of a more comprehensive character. Moreover, if it is a part of a more extensive grammatical treatise, the question would still remain whose work it might be.

2. The manner of treatment given to the subject is exactly what one might expect from Gikatilla, who is known to have made a special study of Arabic in its relation to Hebrew, and who was besides the first translator from Arabic into Hebrew². One can see at a glance that in the present fragments Hebrew is constantly compared with Arabic, and that special regard is paid to the proper method of rendering from one language into the other.

3. The style of writing is in accord with the supposition that we have before us an autograph of Moses b. Gikatilla. If one had no other means of judging, one would probably

¹ On treatises on "gender" by Arab grammarians, see Pozn., op. cit., p. 22.

² On Gikatilla's Hebrew translation of Ḥajjug's works, *דרוך אלין ואלמן* and *רואה אלטניר*, see Pozn., op. cit., ch. VI.

assign the fragments to the eleventh or twelfth century. The Arabic which had been written on the paper before is very early, and the paper also belongs to early times. If the Hebrew writing is Gikatilla's, it must be assigned to the second half of the eleventh century (see Pozn., op. cit., p. 9), thus placing it quite within the period to which the general aspect of the leaves appears to point.

4. The only authority quoted in the extant portions is apparently Sa'adyah Gaon under the title צאחב אלחפסיר¹, one of the authorities to whom Gikatilla was in the habit of referring (see Pozn., op. cit., p. 45). The absence of reference to other authorities is properly accounted for by the smallness of the portions preserved. There is at any rate no reason to suppose that a complete list of authorities cited in the work would be found to oppose the theory of Gikatilla's authorship.

The Arabic Text.

Or. 5553 A (1st leaf, recto)².

אַלְחַפְסִיר אַלְיִי .. אַלְמַאַעַזְעַ .. פִי ..
תִּנְוִרָת אַלְתִי דְכַרְתָה .. אֹ .. בָהָ .. וּכְנִירָה מָ .. יְתַעַלְקָ ..
בְאַלְחַקְאִיק אַמְוֹר (?) אַלְכַטְאָב³ .. וּדְלָק .. וְאַנְבָ .. עַל .. כָל מָ .. לְ .. נָה ..
אַלְעַבְרָנִיה .. אֹ .. מָ .. אֵ .. לְ .. נָה בְעֵ .. אַלְלָגָנָת .. בְזִיאָדָה
מְמָ תִם .. רְד .. תְלָק .. אַלְעַבְאָר[ה] עַלְיָה מָ .. זִיאָדָה .. אַלְתִי ..

¹ Sa'adyah was known as *par excellence*, and though צאחב אלחפסיר, though—so far as I know—not found elsewhere, is a suitable designation of the first great commentator of the Bible.

² The arrangement of the leaves followed here is partly tentative. With regard to orthography and peculiar forms, the plan followed is simply to reproduce the readings of the MS. The difficulty of representing a very irregularly written MS. like this is, however, very considerable, and the present writer hopes that an improved text will some day appear.

³ These two words are written over.

⁴ The underlined words are written over.

⁵ In margin: אָנָ .. יְנַשְׁר אָרָא

קד זאָר וּ[דָלֶק] נְקַצָּאָן אַלְיָ נִיר דָלֶק מִן נִיר תְּנִיר אָן יְנִיר פִּיהָא אַלְיָ
לְהָא אַלְעַבְרָאַנִּיהָ¹ אַלְדִּי בָּאָן בְּדוֹ² אַלְקָנָל מְנַהָּא עַלִּי מִאָ רְתָב פִּיהָ וּכְאַעַת
אַמָּא בָּאָן אַלְקָנָל יְתַעַלְקָ בָּאָלְ אָן תְּעַטִּי פָּאַרְדָּה אַלְחִי בָּאַנְתָּ
אַלְפָאָטְ אַלְעַבְרָאַנִּיהָ עַלְהָא אַלְחִי הִי תְּרַגְּמָה עַנְהָא עַלִּי³ זְוַאַרְתָּהָא
וּקְצָאָנָהָא אַלְיָ נִיר דָלֶק אָו לְאָ תְּעַטִּי תְּלָקָ אַלְפָאַרְדָּה אַלְחִי בָּאַנְתָּ
מִן לְהָא אַלְעַבְרָנִיהָ קְבָּל אַלְקָנָל מִן חְקָאִיקָהָ וּמְנַגּוֹהָא פָּאָן בָּאַנְתָּ לְמִתְעַטִּי
תְּלָקָ אַלְפָאַרְדָּה אַלְחִי אַדְרָתָעָ אָן דְּרָהָתָעָ בָּהָא פְּקָד אַכְבָּר אָן אַלְלָה
תְּשָׁאָלִי וּרְסָוָלָה עַלְהָא אַלְסָלָם בָּמָא לְמִיּוֹלָאָן פָּאָן בָּאַנְתָּ תְּעַטִּי תְּלָקָ
אַלְפָאַרְדָּה פּוֹאַרְדָּ מִן אַלְפָאָטְ אַלְמָעָנִי אַלְחִי בָּאַנְתָּ אַלְפָאָטְ אַלְעַבְרָאַנִּיהָ
עַלְהָא מִ . . . קָ . . . לְ נְקָלוֹה וּלְמִתְוָרְתָעָ אַלְתְּנִירָאָתְ פָּלָא
פִּי אַלְמָעָנִי . . . פָּאָן בָּאָן . . . פָּמָא חַצְלָאַלְתְּפָרְקָה בֵּין אַלְגָּנְתִּין
עַרְבָּאַנִּי וּאַלְאָכָר עֲרֵבִי וּהְדָא

(1st leaf, verso.)

וְאַלְיָ דְּרָכָתָה⁴ מָא וְקָדָר⁵ . . . צָאָ[חַב אַלְחַפְסִיר פִּימָא יְתַעַלְקָ בְּאַלְתְּנִיר]⁶
וְקָאַלְיָהִי [מָאוֹ] רֹותָה וְהוּ לְפָטָה וְאַחֲרָה וְגַעַתָּה וְדָאַלְקָ
נְאָזָן⁷ פִּי אַלְעַבְרָאַנִּי פִּי לְשָׁוֹן הַיּוֹתָה וְנִיר דָלֶק בְּגַ�וֹּהָה פִּי אַלְעַרְבִּי וְאָן נְאָזָן
מִן כְּלָאָפָה⁸ פִּי אַלְעַבְרָאַנִּי מָא לִים נְאָזָא פִּי אַלְעַרְבִּי אַלְאָ תְּרִי אַלְיָ
כִּי יְהִי נְעָרָה בְּתֻולָּה וְהִיא הַנְּעָרָה אֲשֶׁר : וְהִיא הַעֲלָמָה פָּגָא לְפָטָה הַיּוֹתָה
מְדִכְרָא וּמָא בְּעַדָּה מְוֹנָתָא וְהָדָא אֲקָרָאָרָן מִנָּה בְּרַפְעָא אַלְחַפְסָאָקָ פִּי אַלְמָעָנִי
וְאַלְעַבְרָה נְמִיעָא לְקָולָה מָא לִים נְאָזָא פִּי לְהָא אַלְעַרְבִּי וְאָמָא קָוָיָה

¹ crossed out.

² Over the line.

³ Written over the line.

⁴ The underlined words are irregularly written in blacker ink, and represent a correction.

⁵ The order of these two words is doubtful.

⁶ Last three words written over the line.

⁷ Written three times in the MS.

⁸ אַלְתְּגָן is written in the margin, and is apparently meant as an alternative reading for כְּלָאָפָה.

מאורות לפט מונה בטא עלי מא אבן ונקלה והיה הנערה והיה העלמה פתציר יצא בטא עלי וננה ואלדי דברה מן אל נקל¹ لأن ארא רדנא קולה ונקלנא חלך אלעכארה אלתי ה' פתציר אל' לנו אלעכראניה

(2nd leaf, recto.)

... . העלמה لأن ... קולנא היא העלמה היא הנערה וכאנת ... משתרה² מטל ... ען רות למי הנערה נערה מואביה וסוריית פ' בעז מואצע אשה לך אל³ כי באה האשה הנורן פסאנג עלי הרא אלונה והיה היא רוכבת על החמור בمعنى והיה הנערה ולם יקל⁴ נערה לעקלהא וחכמתהא או אכחצער ... מא יקום מקאמאה מן اسمאה וצפאה באלאקל פמן חית דליך קאל והאשה טובת שכט ומן חית בזאלתהא (?) ונכחאה טראותהא קאל והיה היא רוכבת על החמור : וצרב עלי קולה הנערה לקיים קו⁵ היא תקום מקאמאה וקיל אלנץ' בה תעלה באלומאן וכל הרא אלאלפאן קריבה בעז מע בעזה⁶ להעלה באלאנייב עלי וננה אלתפריד ואנאה מא מון⁷ בונאה מנאו או שרע אתי בהא⁸ ? ביאן דליך לו אסתעמל פי גירה מא ה' מדרון פיה למא נאע ומא קבל⁹ מון קאייה (?) ולו עלק עלי מא ה' מדרון פיה גיר מא ה' אלתי (?) מוחי (?) בה אלשרע מון הרא אלתצעריף עזן כי יהוה נער כי היה נער ומא שאבה דליך מון הרא אלפן לבאן דליך¹⁰ בדעה וכדריך לו נקל עלי כלאף ואעתקר פיה אנה ואפק והודה כליה תרליך עלי אנה לאיסט¹¹ חקייק אלפרט מנאו ... ואן אלשרע אתי בהא עלי הרא אלונה וארא כאנת הרא קציתהא פי לנו אלתי אסתעמלת פיהא מן לום מא לומת פארא נקלת אל' לנו אבר מא

(2nd leaf, verso.)

חציר חקייק פיהא ... מן אחכאמאה אל' אחכאמ אבר . וארא בגין אלאמר כדריך וגב עלי כל נאקל ומתרגט מן לנו אל' לנו אין נקל

¹ Last three words written faintly over the line.

² crossed out.

³ Apparently for נק' ב.

⁴ crossed out.

⁵ written over.

⁶ מא כרונה מן : מא כרונה מן : in the right margin : and in the left margin : אין אלל מא .

⁷ In the margin, beginning against this line : בוניה ואגדה . But it is not clear where it is to be inserted.

⁸ crossed out.

⁹ Something erased here.

¹⁰ crossed out.

אל בלאם מון לנו אליל לנו אכר אלא עלי אלחר מה זו מסתעמל פי תלב
 אללנה אלמנקולה מנהא מן מנואהו והקאה אלתי קצת ארבעב ואצעהא
 באסתעמאלהא لأن לו¹ אכבר נאכל מא ען מא יקול באה קד נקל מן
 לנו אליל לנו באן יגען מנואת לנו אלמנקולה מנוא פי לנו אלמנקולה²
 אלה אליל לנו גהה אלחקייק באן יגרהא אחד אלתניראת אלמדורה לבאן
 נקלה עלי ניר מא הוא עלייה ומא אצאב³ פי דלק : וכדליך אציא ארא קאל
 קאייל כי יברע (?) אשה או נערה או כי יכה אשה או כי היה אשה או
 ניר דלק מן אלתניראת⁴ חמל עלי כי היה נער למא אצאב⁵ פאן באן
 ורד דלק ממן הוא ניר עארף בלבנתא ממא ימכון אן יצפר בבעז קדרה
 תבענה קדרה לאנטאמ עבארתה ואחסאקה אללא אן יכון דלק אלתניר
 מנאווי פי אסתעמאלאללה פיתבע פי דאליך וצעהム לא עלקה חקייק אללנה
 لأن כי יכה כי היה דאל (?) עלי אכבר ען מדריך יתפרק אלסאמע אליל
 כטאל מא ענד סמאעה כי יכה כי היה והוא באן⁶ יצחר בה תמאם אלפאיידה
 עלי אלתחציל⁷ מא באן מעצמא פי יכה⁸ لأن ענד אסנאה אליל מא פאלען
 מצחר⁹ אלמנסוב¹⁰ אליל אלצמיר חצחר בה פאודה אלתי באנת מסתורה
 למופקה אלצמיר למלצחר لأن אין למ יואפקה לנרי מוגרי מפדר אכר
 יתפרק אליל במאל והדרה הי מן גמלה מא יעתבר בה אלמנואות : וארא
 באן אלאמר דלק פתחציל בתרכיב אלאפעאל עלי אלאשבאץ חמוי¹¹ מא
 בין אלמדיך ואלמנות פלפטה יכה היה תפרק¹² אליל מא יקאנרוהא¹³
 מון אלאסמא אלתי תופק אלצמיר . . . ואל עלמא אלתי תلوم אלפעעל מן
 התאנית ואלתדביר

Or. 5553 B (1st leaf, recto).

... צע פי אללנה תנירת תלב אללנה ותנירת אללנה אלמנקולה אלה
 אדי נקלהא אלנאכל עלי תלב אלפאיידה¹⁴ ואלטנירה . ומעולם אלתפרקה
 בין אלמנות ואלמדיך עלי מא דרכת פלא ינו מא אסתעמל לחדיך אן

¹ אלה חקייק באן יגרהא אחד : crossed out.

² Crossed out : פי אצאב crossed out.

³ The last two words written both over the line and in the margin.

⁴ written over.

⁵ Last two words written over. ⁷ crossed out.

⁶ Underlined in the MS., or, perhaps, and אלצמיר written over. ⁸ אלתי באנת מסתורה
 respectively overlined.

⁹ In the margin : אלה.

¹⁰ Written over : עלי בעז אללנה.

¹¹ Written over : ענד אלאסנאה ואלרכיב.

¹² Apparently for קאנרוהא.

¹³ נסאמן written over.

ינעל לחאנית ולא עכבה ומא אסחטעלת פ' אחר אלגנון לחאנית מז' נהה מא ירגע אל' אלחליה¹ או גירהא הי קאימה פ' בקיה אללנאה אלתי חפרק בין אלחאנית ובין אלתדריך לאנהא ראנעה² אל' עלמא אלמדרכה או חאתיר לא ינו כלאפהא וארא באן אלאמר נדליך פ' מא דברת וונדרנא פ' בעז' שערעננה כתאב אין יאatab ען מונת כמתול מא ייכאtab³ ען מדרבר מע' ונווב חצול אלחפרקה בין אלמוניות ואלמדרכ' פ' תעריך⁴ תליך אלצינה ממא יסתנד אלכלאף פ' האלי^(?) אלחלילה פלא יכלו דליך⁵ אמא חקיקה פ' הימא או מנואז או פ' אחרהמא חקיקהIFI אבר מנואז או מברא מז' אלשרען ולא ינו אין יכון חקיקה פ' הימא למא יורי אל' רפע אלחמיין וחצול אלאלחבאים וכרוג⁶ הרה אלפעראל⁷ אללאומה לאלשכאנ⁸ לא⁹ אין תכונ להא אלפערת תREL עליהא וימייהא¹⁰ ואן לא תכונ לאלפערת תאתיר באלמיין לאג' מטל מא יתעלק באחדה מז'¹¹ מן אלכטאב יתעלק באל אבר עלי נהה אלחיקקה ולא פרק בין קליל דליך ובין כתיר ואורתפאע ורפה¹⁰ ואליקון בריל אלכטאב לכרגו בעזעה מז' דלאיליה ולואומה ואורתפאע ואלטפרקן באן יפהם נהה אלקון ויאצא חאנתנא ענד אלטפרקה¹¹

(1st leaf, verso.)

ויאצא אפתחאראנ² באלהמיין ואלטפרקה בתצפרהמא¹² אלכטאב ואלפערת² אסרך לחסאי אלצינה אלמתעלקה בהמאIFI דליך כרוג תליך² אלעללאומת אלמתעלקה בהמא¹³ מן לאזומה ולאליהםא לאג' חסאי אלאסתעלעל פ' לפט אלמתעלק בהמא וכרוג בעז' תעריך² אלאלפערת אלמתעלק בהמא מן אלכלאףIFI אלמעני¹³ מע אתחאת אלתנאייד פיה יכון במתאה אסמיין

¹ For אלחליה?

² Written over.

³ The alternative is written over. ניכזב

⁴ The alternative is written over. אסחטאמיל

⁵ אלגנון crossed out.

⁶ A word erased.

⁷ Written above an erased word.

⁸ So apparently meant to be read; but a number of words erased, of which only חורר פ' אלכטאב are clear.

⁹ לא appears, however, to have been erased.

¹⁰ A line to indicate its omission.

¹¹ The underlined words are in the margin, but a number of words have been crossed out in the text after ואיזן, which latter word is both in text and margin.

¹² אלפערת אלמתעלקה written over.

¹³ The last two words written over.

אלמכתלפין למסמא ואחד ומעולם כללך פקול צאחב אלתפסיד ודליך נאיו פי אלעבראני פי לשון היהת אן ארעד ברליך פי אלל¹ חקאק כטאו: ולא ינו² אן יכו נמייעו מנאוין לאסתחהalla חבותו מנאו ולא חקקה אן ירגע אליה ולאסתחהalla אבחורי מנאו עלי אלחקאיך וקיאמה מקאמה כוונהמה שרעיתין לא יכולו אמא מבדי מנה תעאלי ואמא נקלא ומעולם אן מא המא מכתראין וארא כאנא נקלא איש כאן עצלה מא פמא בקי אללא אהדרהמה חקקה ואלאכר מנאו או שרע אתי בנקלה ודליך מותל קו' תעאלי כי יהיה נער בתוליה אלדי ימכן מותלה אן יקול³ כי יהיה איש בן .. . ומثال קו' תעאלי⁴ וכי יהיה איש שונא לרעהו כי יהיה איש בן סורר אלדי יהיה יתעלק⁵

(2nd leaf, recto.)

בון ואמא והיה הנערה והיה העלמה פי צינה מטל והיה האיש החוा וניר דליך מן אלכלאמ אלדי בונת וקווע אלתניר فيه לאן פי(?) באב אלמנאוואת ואלתניר אלכל² קזיה ואחדה ואן כאן פי בעז מנה מן אל כלם מא .. . ונהיין מנאו אליו ניר דליך כמה ביתן ואן אבחרא .. . אלכלאמ פי כי יהיה נער בתוליה ופי לנה היהת מן דון אלכל לאן צאחב אלתפסיר דרכ דליך ואיאצא וכל מא יסתקר פי אחד הרה אלתנירת³ ממא יתעלק בחון⁵ אכדה בעזאהרה או ترك אלצאהר² ענד נקלה هو קאים עלי אלאנלב עלי בעז אלונוה פי נמיעה וארא כאן אללאמר ברליך ונבר אן ינטר איש מן אצל תלך אלצינ פי אסחעמאל אלתנאיות ואלחדכירות פי אללנה ומון אלחרוף אלחי תבחן בהא אללמייה להמא ומון אלחרכאת איזא וניר דליך ממא ימכן אן יקע فيه אלתניר ואלאבדאל מן סואהא חתי ארא תנירת שי מון דליך חכמנא עליהא באלטניר ולמא אסתקר פי בעז אלחרוף אכחהצעעה באלמדרך דון אלמונית מטל אל יוד תעלקה באל מדרך ותכיצעה בא באכבר עז אלנאייב

(2nd leaf, verso.)

ואכחצאי אלתי באלמונית באלאכבר עז ניבוכתהא ונרי דליך פיהמא מנרי חקאק חתי לו עכט דליך ונעל עז אחדהמא אלאכבר بعد הרה אלאסתקראר לנרי אלמתכלם ברליך מנרי כאנא מותכלם ב .. . אלתי אסתקרת פאן כאן אלמסתעמל דליך מון אלעוואין גלטוה ורודה אלצואב ואן כאן מון אלכוואץ .. . כمثال ולט יתאבע فيه² ואלונה פי דליך

¹ The last two words written over.

² Written over.

³ Added in small writing. ⁴ Keimaha crossed out. ⁵ written over.

למא אסתקרת ענדיהם אנהא מן חקאק לנטהם ולאומה פאן כאן מן
 דעה אלדאען אין יעמי (?) ויברע צינה² מא פלא חילה בל וגב עליינה חפט
 לנחנא ושריעתנא ונסק אלפאטה מן מרכר ומונת ורכבים ויחיד ונירהא
 ותחרו מן זיאדרה ונקצאן וחפט³ חרכאתהא עלי ונוה⁴ אכתלאפהה ומדיעאת
 חקאק אללנה ואלתי תוחר מן אלתניראת ואלהר⁵ ואלהרוף כאזה לאן
 להא תאתיר כביד פי אלתניר אללי ניר דלק⁶ פלמא אתי אלשריעה מן קו
 כי יהיה נער והיה העלמה לא יכלו דלק אמא מנאי או שידי לאסתחהalla
 כונה חוקה עלי מא דכרתה וביאן דלק הו⁷ אסתחהalla⁸ לום אמתהאל⁹
 דלק פי סואחא² פי גמייע תצאריף לשון היהת פי אכבר ען מונת עלי
 דלק אללנה² ולונוב אכתצעין אלמדרך ברלק ולזומואה לה נסאייר חקאק
 הרה אללנה מן² דון תעלקה באלמוני פי בקייה כמאל הרה אלצינה
 ותצאריפה⁸ עלי בני² אוזאניה ותקאסימיה פי מואצע אבר עלי מא
 יבנה עליה וועל מא הרה איזעה פרע עליה מן אואמר פצאר למדרך
 פי הרה אלצינה ותצאריפה אכתצעין חוקיא² מא לם יכנן למונת ביאן
 דלק למא קאל כי יהיה נערה לא ימכן אן יעלק עליה גמייע מא יעלקה עלי
 צינה ובו יהיה איש מן תצאריף לשון זכר¹⁰ . . .

GEORGE MARGOLIOUTH.

¹ So written in the margin, but not clear where to be inserted.

² Written over.

³ Apparently, but not sufficiently clear, therefore written again.

⁴ Alternative reading (apparently so) in the margin : אליו גידומא :

⁵ Last three words written over the line.

⁶ Crossed out : לזומאה פי גמייע אמתהאליא.

⁷ Also written in the margin.

⁸ פי מא (for) crossed out.